

«nekünk, a keresztyén szabadságban dajkált szabad magyar nemzetnek, nem kell sem görög, sem római szellem; mi régen, de március 15-ke óta különösen tisztá öntudattal fölötte állunk s azóta valljuk már, hogy nekünk csak tiszta keresztyén magyar szellem kell. Ebben lelendjük fel a rég keresett valódi humanizmust . . . »

Eddig a lelkes Kerék István. Mint látjuk, elsősorban politikai gondolat adta kezébe a tollat, de ismeri a klasszikus nyelvek tanítása mellett felhozni szokott pedagógiai érveket is. Nem egy érve helytálló, végső következtetésével azonban, hogy a klasszikus tanulmányt teljesen ki kellene küszöbölni (nála csak a világtörténelemben talál menedéket), nem fogunk egyetérteni; ez a nézet még ma is szélső, de az ő korában egyenesen forradalmi volt. Mindenkép becsületére válik azonban a nemzeti tárgyak, a nemzeti szellemű iskola, a nemzeti öntudat és önállóság jelentőségének a hangoztatása.

(Pozsony.)

Szelényi Ödön.

A szülők az iskolában.

A *M. P.* 1917: 1—2. sz.-ban megjelent ily című rövid cikk helyesen állapítja meg, hogy a szülői értekezleteknek eddig nem volt sok értelmök. A szerzőnek igaza van abban, hogy a szülői értekezletek célja: az iskola közszellemének, belső életének megismerése; valamint igaza van abban is, hogy a szülők az iskola módszeréről, a tanárok egyéni eljárásáról, a gyermekek iskolai magatartásáról, szóval a tanításról (helyesebben mondva: az iskolai nevelésről), annak lefolyásáról csak egy módon nyerhetnek képet: «nyilvános minta-előadások» útján. (Nyilvános minta-előadások helyett jobbnak tartanám a nyilvános nevelési órák elnevezést.) A cikkíró javasolta eljárás azonban aligha felelne meg a célnak. A szülő nem szereshet helyes képet az iskola belső életéről, ha a nyilvános mintaelőadásokon a tanárok nem úgy tanítanak, mint ahogyan a rendes tanítási órákon szoktak, hanem emez alkalmakkor a tanítás «anyaga bővebb és alakja nem kérdv-kifejtő, hanem előadó». Ha ehhez még hozzávesszük azt, hogy az ilyen előadásokat szavalatokkal, odaillo énekekkel, táncokkal, stb.-vel kívánja vonzóvá és szemléletessé tenni, akkor nyilvánvaló, hogy ezek a mintaelőadások bizonyos fajtájú iskolai ünnepélyekké lesznek, amelyek éppen a rendes tanítási óráktól való eltérésüknél fogva nem mutatják az iskolai munka hamisítatlan képét. S nem figyelheti meg a szülő a gyermekek iskolai magatartását sem, amikor ezek a tanítás előadó alakja miatt teljesen csak a befogadásra vannak kárhóztatva. Amit ilyenkor mégis meg lehet figyelni a gyermek iskolai magatartásából,

az rendkívül csekély ahoz képest, ami akkor tárul eléánk, ha a gyermeket is belevonjuk az új ismeret megállapításába.

Ha azt akarjuk, hogy a szülők ismerjék meg az iskola belső életét, akkor szükségképen azt kell óhajtanunk, hogy ezek a nyilvános előadások olyan órák legyenek, mint a többiek. Tehát ne legyen ezeken az órákon a tanítás anyaga bővebb. Hiszen nem arravalók, hogy a szülők földrajzi, természetrajzi, fizikai stb. ismereteket szerzeszenek, hanem hogy pedagógiai légkörünkbe bevezessük őket. Ennél fogva azt kell meglátniok: mennyi az az anyag, amellyel gyermekeiknek meg kell birkóznok s milyen módon tudjuk ezt a gyermeki szellem számára hozzáférhetővé tenni. Tudjuk, hogy ez a mód nem csupán és nem is főképen az előadás; még a kérde-kifejtésen is túlmegyünk ma már, arra törekedve, hogy a tanuló lehetően maga is tegyen kérdéseket és a tanító vezetésével próbáljon ezekre feleletet adni. Ilyen módon végbemenő órán inkább látják a szülők, hogy az iskola nemcsak ismeretet közöl, hanem nevel is; azaz látják, hogyan törekszik az iskola a gyermek szellemi életét tökéletesebbé tenni.

A szülők a rendes tanítási órák képe alapján ismerjék meg azokat az elveket, amelyek munkánkban hevítenek. Az ilyen természetű nyilvános órák alkalmasak arra, hogy a szülőkre is nevelőleg hathassunk. Azokban a nyilvános minta-előadásokban a szülők inkább a szórakoztató elemet látnák, míg az e sorokban ajánlott nyilvános órák a pedagógiai tanulásra irányítanak a látogatók figyelmét. A szülőkhben így nagyon sok olyan gondolat ébredhetne, amellyel otthon is irányíthatnák gyermekeik fejlődését és segíthetnék az iskola munkáját.

(Szeged.)

Frank Antal.

IRODALOM.

Mais S. P. B.: A public school in war time. London, 1916. J. Murray, 8°, 164 l., 3 sh 6 d.

A világháborúnak szembetűnő az a hatása, hogy a pedagógiai kérdések iránti érdeklődés csaknem minden országban örvendetesen tért hódított. A jövő nemzedéknek az életre való nevelése, a jövő nagy feladatainak megoldására való képesítése a leginkább időszerű kérdések egyikévé vált. Az új viszonyok nyomában új kérdések járnak és ezek csak megfelelő reformok életbeléptetésével oldhatók meg. Különösen érdekel bennünket: mit látnak fontosnak ellenségeink s miként akarják a nevelést módosítani.

Mais műve egy angol iskola belső életét rajzolja a háború alatt s ki-kitér a jövő feladatainak latolgatására is. A szerző, bár csak a